

مقدمه‌ای بر
بررسی مقایسه‌ای در آموزش عالی
(مفاهیم و تجربیات)

نویسنده
اکبر گلستانه
عضو هیأت علمی دانشگاه علم و فرهنگ

تابستان ۱۴۰۰

رضی
علم

سرشناسه: گلدسته، اکبر، ۱۳۳۹ -

عنوان و نام پدیدآور: مقدمه‌ای بر بررسی مقایسه‌ای در آموزش عالی (مفاهیم و تجربیات) / نویسنده اکبر گلدسته.

مشخصات نشر: تهران: رصد علم، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۹۴ ص: جدول.

شابک: 978-622-98431-8-5

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: نمایه.

موضوع: آموزش عالی

موضوع: Education, Higher

موضوع: آموزش و پرورش

موضوع: Educatio

موضوع: آموزش تطبیقی

موضوع: Comparative education

موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی — ایران — رتبه‌گذاری

موضوع: Universities and colleges -- Ratings and rankings-- Iran

رده بندی کنگره: LB ۲۳۲۲/۲

رده بندی دیویی: ۳۷

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۰۲۹۳۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

رشد علم

مقدمه‌ای بر بررسی مقایسه‌ای در آموزش عالی (مفاهیم و تجربیات)

نویسنده: اکبر گلدسته

نوبت چاپ: اول؛ تابستان ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۴۳۱-۸-۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ناظر فنی: الهه امیریان

ناشر: رصد علم

مرکز پخش و فروش:

بهارستان - خیابان ظهیرالاسلام - نبش کوچه سلطانی پلاک ۸۰ تلفن ۰۹۱۲۸۱۶۴۸۱۹

قیمت: ۶۵۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۵	فصل اول: مقدمه
۱۷	مفهوم مقایسه
۲۱	مقایسه یا تطبیق؟
۲۵	فصل دوم: بررسی مقایسه‌ای در آموزش و پرورش
۲۷	تعاریف
۳۰	تاریخچه
۳۵	گستره
۳۶	ضرورت
۳۷	اهداف
۳۸	کاربردها
۴۱	عوامل مؤثر بر افزایش علاقمندی
۴۲	مراحل توسعه و رشد
۴۳	عوامل مؤثر بر ارتقاء
۴۴	راهبری مطالعات در سطح بین‌المللی
۴۵	ویژگی‌های مقایسه‌گران
۴۷	فصل سوم: از آموزش و پرورش به آموزش عالی
۵۰	ویژگی‌های دو نوع بررسی مقایسه‌ای
۵۴	تاریخچه آموزش عالی مقایسه‌ای

فصل چهارم: رویکردها ۵۷

۵۹	رویکردهای گردآوری داده‌ها
۶۲	کاربرد داده‌های دو دویی
۶۷	رویکردهای اجرایی
۷۲	تجزیه و تحلیل کیفی مقایسه‌ای (QCA)
۷۳	روش QCA چگونه کار می‌کند؟
۷۶	نقاط قوت روش QCA
۷۷	نقاط ضعف روش QCA
۷۷	رابطه بین رویکردها
۷۸	انتخاب رویکرد مناسب

فصل پنجم: اهداف ۸۳

۸۵	شناسایی ابعاد و جوانب موضوع
۸۶	توصیف
۸۷	بیان تفاوت‌ها
۸۷	بیان شباهت‌ها
۸۸	تبیین علل بروز تفاوت‌ها و شباهت‌ها
۸۹	ارائه راهکارهای بهبود
۸۹	الگوبرداری
۹۳	رتبه‌بندی واحدها
۹۴	طبقه‌بندی واحدها
۱۰۰	انتخاب واحدهای مناسب
۱۰۳	الگویابی (شناسایی الگو)
۱۰۴	مداخله

فصل ششم: گردآوری اطلاعات ۱۰۵

۱۰۷	ابزارها
۱۱۶	ملاحظات کلی

فصل هفتم: ویژگی‌ها و متغیرها ۱۱۹

الزامات ۱۲۱

تقسیم‌بندی ۱۲۸

فصل هشتم: نمونه‌گیری ۱۴۵

شیوه‌های انتخاب نمونه ۱۴۸

حضور یا عدم حضور واحد نمونه ویژه ۱۵۶

تعیین حجم نمونه ۱۵۸

فصل نهم: روش‌های اجرا ۱۵۹

روش هولمز ۱۶۲

روش نوح و اکستین ۱۶۳

روش مطالعه موردی ۱۶۴

روش بردی ۱۶۵

روش مقایسه استنباطی ۲۰۸

روش مقایسه شهودی ۲۱۰

فصل دهم: مروری بر برخی تجربیات آموزش عالی مقایسه‌ای در ایران ۲۱۱

فصل یازدهم: مروری بر برخی تجربیات آموزش عالی مقایسه‌ای در جهان ۲۲۷

سخن پایانی ۲۳۷

منابع ۲۳۹

پیوست‌ها ۲۴۷

نمایه ۲۹۳

پیشگفتار

مقایسه، در حوزه علوم تربیتی جایگاه ویژه‌ای دارد. از بعد تاریخی، الگوبرداری از نظام‌های آموزش و پرورش ملل دیگر، مشاهده، بازگویی و انتقال تجربیات آموزشی از سایر کشورها و مناطق، اولین نشانه‌های شکل‌گیری بررسی‌های مقایسه‌ای در علوم تربیتی به‌شمار می‌روند.

فرآیند بررسی علمی مقایسه، از قرن نوزدهم میلادی در حوزه آموزش و پرورش آغاز شد. این فرآیند، با اختلاف زمانی قابل توجهی به حوزه آموزش عالی گسترش یافت. در هر دو حوزه، مسئله الگو برداری از نظام‌های آموزشی، مهم‌ترین چالش و در عین حال، پر کاربردترین استفاده از این زمینه بوده است. بدیهی است، آشنایی با جزئیات انجام بررسی‌های مقایسه‌ای، به پژوهشگران، سیاست‌گذاران و سایر ذی‌نفعان حوزه آموزشی امکان مواجهه با این چالش‌ها را فراهم می‌کند.

در این نوشتار، نویسنده تلاش نموده است تا نتایج حاصل از مطالعات و تجربیات خود در حوزه بررسی مقایسه‌ای را (با تأکید بر مسائل آموزش عالی)، با علاقمندان این حوزه دانشی به اشتراک بگذارد.

در فصل اول کتاب، مقدمه‌ای در زمینه مفاهیم مقایسه، تطبیق و تفاوت آنها به رشته تحریر در آمده است. با لزوم توجه به سیر تاریخی بررسی مقایسه‌ای، فصل دوم کتاب به تاریخچه بررسی مقایسه‌ای در آموزش و پرورش اختصاص یافته است.

در فصل سوم، نسبیت بین آموزش و پرورش و آموزش عالی مفهوم‌پردازی و لزوم بررسی‌های مقایسه‌ای در حوزه آموزش عالی مورد توجه قرار گرفته است.